

Datum
2019-06-27/2019-06-20

Adress
205 80 Malmö

Diarienummer
ASN-2019-4583

Yttrande

Till
Kommunstyrelsen

Uppdrag budget 2018 - Ta fram modeller för en samordnad medborgardialog i frågor som berör flera förvaltningar STK-2018-90 STK-2018-90

Arbetsmarknads- och socialnämnden beslutar att lämna följande yttrande:

Sammanfattning

Arbetsmarknads- och socialnämnden har mottagit ärende *Uppdrag budget 2018 – Ta fram modeller för en samordnad medborgardialog i frågor som berör flera förvaltningar*. Arbetsmarknads- och socialnämnden anser att ärendet ger en bra beskrivning av frågans bakgrund och av dess komplexitet. Nämnden anser att det är särskilt positivt att ärendet har höga ambitioner att klargöra gränssnittet mellan de förtroendevaldas och tjänstepersonernas respektive roller och ansvar. Däremot är det en brist att ett ärende om medborgardeltagande saknar medborgarnas perspektiv. Arbetsmarknads- och socialnämnden ser att det finns goda förutsättningar för att koppla arbetet med samordnade modeller för medborgardeltagande till den digitala utvecklingen i staden. Nämnden har förhoppning om att digitaliseringens möjligheter tas tillvara i det fortsatta arbetet med modeller för samordnad medborgardialog.

Yttrande

Arbetsmarknads- och socialnämnden har mottagit ärende *Uppdrag budget 2018 – Ta fram modeller för en samordnad medborgardialog i frågor som berör flera förvaltningar*. Kommunstyrelsen har särskilt önskat svar på en rad frågor. Nedan följer arbetsmarknads- och socialnämndens svar på dessa frågor.

Synpunkter och förslag på hur samordnad medborgardialog bäst organiseras i staden

Arbetsmarknads- och socialnämnden anser att ärendet ger en bra framställning av bakgrund till och komplexiteten i frågan, samt en pedagogisk beskrivning av olika former av medborgardeltagande.

Nämnden anser att begreppet kunskapsdialog är ett särskilt användbart begrepp. Begreppet behövs för att särskilja den medborgardialog som förtroendevalda ansvarar för från den dialog som tjänstepersoner genomför för att inhämta kunskap som medborgarna besitter.

Arbetsmarknads- och socialnämnden instämmer i kommunstyrelsens bedömning om att detta är en utmaning som kräver andra lösningar än ytterligare styrdokument. Nämnden anser inte att ärendet helt möter nämndens förväntningar avseende att presentera modeller för en samordnad medborgardialog. Nämnden anser att är en brist att konkreta förslag inte presenteras. Nämndens erfarenhet är att just kunskap om hur medborgare konkret kan involveras är en av anledningarna till att såväl förtroendevalda som tjänstepersoner misslyckas med sina åtaganden kring att möjliggöra medborgardeltagande.

Som nämnts ovan anser nämnden att det är en brist att ärendet endast fokuserar på tjänstepersoner och förtroendevalda och däremot lämnar medborgarens, den i sammanhanget viktigaste partens, intressen okommenterade. Nämnden anser att utgångspunkten för hur vi ska arbeta med medborgardeltagande bör vara att ställa frågor som utgår från medborgarna. Vill medborgare delta? På vilket sätt önskar medborgare delta? När önskar medborgare delta? Vem avgör när medborgaren ska delta? Det finns mycket forskning och erfarenhet kring dessa frågor som spelar roll för hur vi bör utforma modeller för samordnad medborgardialog och som med fördel hade kunnat vägas in i detta ärende.

Arbetsmarknads- och socialnämnden anser att ärendet lägger för stor vikt vid Malmö stads tidigare organisation. En modell för samordnad medborgardialog behöver möta organisationen så som den ser ut idag och tillvarata den potential som en organisering i fackförvaltningar erbjuder. Arbetsmarknads- och socialnämnden vill också framhålla att påståendet om att det pågår en ”utredning av effekterna av organisationsförändringen 2017” på förvaltningen är felaktigt, däremot pågår ett arbete för att tillvarata de erfarenheter som gjorts på området inom de tidigare stadsområdesnämnderna.

Arbetsmarknads- och socialnämnden ser att det finns goda förutsättningar för att koppla arbetet med samordnade modeller för medborgardeltagande till den digitala utvecklingen i staden. Nämnden har förhoppning om att digitaliseringens möjligheter tas tillvara i det fortsatta arbetet med modeller för samordnad medborgardialog.

Synpunkter på föreslagna aktiviteter

Förslag 1: en tydlig struktur för lärande och utveckling

Nämnden ser fördelar med ett förvaltningsövergripande nätverk, inte minst för samordningen av medborgardeltagandeprocesser där flera förvaltningar behöver involveras. Trots detta anser arbetsmarknads- och socialnämnden att nätverksformen är sårbar genom att nätverk riskerar att bestå av tjänstepersoner utan beslutsmandat eller möjlighet att påverka i någon större utsträckning. Inom Malmö stads organisation finns det enskilda förvaltningar med tusentals medarbetare och det är svårt att se hur *en* enskild medarbetare i dessa förvaltningar ska kunna bära utvecklingsarbetet kring medborgardeltagande inom respektive

förvaltning. Arbetsmarknads- och socialnämnden anser att det skulle vara värdefullt om stadens förvaltningar kunde få stöd i frågan inom ramen för den nya organisationen på stadskontoret.

Arbetsmarknads- och socialnämnden menar att lärdomar kan dras av den verksamhet som Garaget drev i projektform genom Dialoglabbet under perioden 2008-2011. Att utveckla en intern, konsultativ funktion specialiserad på dialogmetoder, skulle kunna innebära att kompetensen kan nyttjas av alla förvaltningar och på alla ställen i staden, vid behov.

Förslag 2: Utbildning för förtroendevalda och tjänstepersoner

Nämnden anser att det är ett välkommet förslag att anordna utbildningstillfällen för förtroendevalda och tjänstepersoner. Det är särskilt viktigt att utbildningsinsatserna inriktas utifrån tjänstepersoners och förtroendevaldas respektive uppdrag och roller men att de utgår ifrån samma begrepp, definitioner och beskrivningar. Nämnden ser att detta kan ge förutsättningar för en gemensam förståelse av medborgardeltagande.

Beskrivning av eventuella konsekvenser för nämndernas verksamhet

Arbetsmarknads- och socialnämnden antog i januari 2019 *Handlingsplan för brukardialog*. Handlingsplanen utgår ifrån socialtjänstens definition av brukare som en person som får, eller är föremål för en utredning om att få, individuellt behovsprövande insatser från socialtjänsten. För att en brukare ska bli aktuell för en insats hos arbetsmarknads- och socialnämnden behöver brukaren vara en del av, eller anhörig till någon som är en del av, målgruppen för arbetsmarknads- och socialnämndens verksamhet.

Av arbetsmarknads- och socialnämndens reglemente framgår att nämnden ska verka för medborgardialog med dess målgrupper samt att nämnden ska verka för att samråd sker med dem som nyttjar dess tjänster. Tjänstepersoner i arbetsmarknads- och socialförvaltningen har i sitt dagliga arbete ständig kontakt med brukare där en dialog förs på individnivå. Brukare ska vara delaktiga exempelvis i framtagande av genomförandeplaner och samordnade individuella planer som rör planering på individnivå. Begreppet brukardialog syftar till den dialog som förs mellan tjänsteperson och brukare av en specifik tjänst i syfte att utveckla tjänsten. I förvaltningen pågår ett utvecklingsarbete där en modell för brukarinflytande kommer att tas fram under år 2019, vidare pågår ett utvecklingsarbete kring dialog med idéburna organisationer utifrån nämndens ansvarsområden.

Enligt socialtjänstlagen (2001:453) ska socialtjänsten, på demokratins och solidaritetens grund, även främja människornas ekonomiska och sociala trygghet, jämlikhet i levnadsvillkor och aktiva deltagande i samhällslivet. Inom ramen för detta uppdrag kan tjänstepersoner inom förvaltningen komma att möta medborgare som inte kan definieras som brukare enligt socialstyrelsens definition. Nämnden anser att kunskapsdialog är ett utmärkt begrepp för att beskriva detta arbete.

Utifrån dessa förutsättningar är arbetsmarknads- och socialförvaltningens bedömning att ärendet inte medför några större konsekvenser. Förtroendevaldas och tjänstepersoners

deltagande i kompetenshöjande insatser samt tjänstepersoners deltagande i föreslaget nätverk innebär att tid behöver avsättas för detta.

Övriga synpunkter

Nämnden anser att ärendet ger en bra beskrivning av frågans bakgrund och av dess komplexitet. Eftersom det i dagsläget saknas samstämmighet och samordning i frågan är uppdraget av ovanligt svår karaktär. Nämndens uppfattning är att det historiskt såväl som i nutid funnits intresse för medborgardialog och medborgardeltagande både på politisk nivå och bland tjänstepersoner. Trots detta råder osäkerhet och saknas metoder och kunskap kring hur Malmö stad ska arbeta för att öka dialogen, deltagandet och delaktigheten.

Nämnden har två huvudsakliga synpunkter. Nämnden anser att det är särskilt positivt att ärendet har höga ambitioner att klargöra gränssnittet mellan de förtroendevaldas och tjänstepersonernas respektive roller och ansvar. Däremot anser nämnden att det en brist att ett ärende om medborgardeltagande saknar medborgarnas perspektiv.

Mot bakgrund av det pågående utvecklingsarbete som sker inom förvaltningen på området, samt att det finns ett uttalat ansvar i reglemente och gällande lagstiftning, är förvaltningens bedömning att ärendet inte innebär några större konsekvenser för nämndens verksamhet

Ordförande

.....
Sedat Arif
.....

Direktör

.....
Britt-Marie Pettersson
.....

Arbetsmarknads- och socialnämnden 190620, §246.